

[Carl F. Madsen.]

fulde Ting, og jeg forstod, at den højtærede Minister mente, at hvis en Lærling skulde være uheldig og komme galt af Sted med en af de dyre Maskiner, kunde man ifølge Bestemmelser i Kontrakten idømme ham en Bøde. Men Gud Fader bevares! det er jo et Spørgsmaal, som Arbejderne og Arbejdsgiverne har drøftet gennem mange Aar, om ikke de voksne Arbejdere, naar de kommer galt af Sted med en Maskine, skulde yde Erstatning, men man er i det store og hele gaaet bort herfra, fordi man indser, at det er umuligt at gennemføre noget saadant. Der er naturligvis ingen Arbejder, som letsindigt gaar hen og ødelægger en Maskine, men der kan ske Ting, som kan bevirke, at der gaar Brud paa en Maskine, og der kan maaske tillægges Arbejderen nogen Skyld derfor. Hvis Arbejderne imidlertid skulde til at erstatte disse Maskiner, eller kun en Del af Skaden, vilde det være ganske uoverkommeligt for dem. Og saa tænke paa, at en Lærling i saadanne Tilfælde skulde gøre det! Jeg lyste efter, hvad det var, man tænkte paa, men nu er jeg blevet endnu mere betænkelig. Hvis det er noget saadant, man tænker sig, som dette, at hvis en Lærling skulde komme galt af Sted med en Maskine, skal han erstatte den eller yde en Del af Erstatningen, er det endnu meget værre. Men i øvrigt vil jeg fastholde min første Udtalelse, at det er urimeligt og unyttigt at indføre en Bestemmelse som denne; vi har aldrig før haft en saadan, og det er dog endnu gaaet godt. Hvorfor skulde vi saa begynde paa det nu? Det vilde kun blive til Kval.

Den højtærede Minister talte endelig ogsaa om Antallet af Lærlinge, som man havde ønsket at begrænse i visse Virksomheder, hvis der blev for mange og man var paa det rene med, at Virksomhederne kun havde antaget saa mange Lærlinge i profitbegærligt Øjemed uden at kunne give dem den fornødne Uddannelse. Den højtærede Minister fandt i sin Omtale heraf — foruden at han erklærede, at han ikke kunde tiltræde disse Tanker — Grund til at fremkomme med en Bemærkning om, at det Ilte tingvalgte Medlem havde sin Andel i den Lønstigning, der har fundet Sted. Jeg takker for Komplimenten, og jeg kan forsikre den højtærede Minister, at er der noget, som jeg ogsaa i Fremtiden vil gøre baade indenfor Rigsdagen og udenfor Rigsdagen, saa er det at søge at skaffe den fattigste Del af Befolkningen lidt bedre økonomiske Forhold og lidt mere Lys og Lykke i vort Samfund.

Jørgen Møller: Det, som giver mig Anledning til at tage Ordet, er en Udtalelse, som det ærede 8de Medlem for 2den Kreds (Wildner) fremsatte, nemlig den, at naar der var Lærlinge, som kun fik en mangelfuld Uddannelse, hørte det sikkert til Undtagelserne, at Mesteren var Skyld deri. Jeg tror ikke, det er rigtigt. Man kunde ønske, det var saadan, men jeg kender fra den senere Tid adskillige Tilfælde fra Sønderjylland, hvor det har vist sig, at Mesteren i høj Grad bar Skylden. Jeg kan give det ærede 7de Medlem for 5te Kreds (Hans Lausten) Ret i, at der ofte er for mange Lærlinge. Vi har i Sønderjylland Virksomheder indenfor Smede- og Maskinarbejderfaget, hvor man beskæftiger 30—40 Lærlinge, men kun undtagelsesvis Svende, og hvordan skal disse Lærlinge faa noget lært? Jeg kender ogsaa Tilfælde, som Voldgiftsretten har beskæftiget sig med, hvor en Mester, hvis man kan kalde ham saadan, som ikke har nogen reglementeret Læretid bag sig og derfor heller ikke er i Stand til selv at uddanne Lærlinge, alligevel faar Lov til at have Lærlinge. Jeg kender Tilfælde, hvor Mesteren honorerer sine Lærlinge med 8 Ø. pr. Time, og naar han ikke har mere at bestille til dem, sender han dem hjem, og saa er Lærlingene arbejdsløse. Saadanne Forhold har vi i Sønderjylland, og jeg vilde hilse det med Tilfredshed, om det ved den Lov, der her er foreslaaet, kunde lykkes at skabe bedre og mere betryggende Forhold paa Lærlingeområdet.

Maa jeg ogsaa gøre en kort Bemærkning til den højtærede Minister, der til mit Partis Ordfører udtalte noget om, at *han* havde sørget for, at selv om der var stor Tilgang til et Fag, blev Lønnen ikke trykket. Jeg maa sige ligesom mit Partis Ordfører, at gid det var saadan, at vi kunde gøre det. Vi mener ofte, at vi har Pligt til at sørge for, at Lønnen ikke bliver trykket, og jeg skal sige hvorfor. I Sønderjylland har Organisationerne i den senere Tid undersøgt, hvilke Lønninger der betales indenfor visse Fag, og jeg skal nævne Bagerifaget. Der viste det sig, at et meget stort Antal af de unge Svende, som er udlært, for Øjeblikket arbejder for en Løn af 30—35 Kr. De gør det i Smug, og hvad er Resultatet? At alle de gifte Svende gaar arbejdsledige. I en By som Haderslev har vi ca. 30 Bagermestre, og hvert Aar kan man regne med, at 50 Lærlinge bliver udlært, men der kan kun beskæftiges 20 Svende, og det fører til, at de unge Mennesker i Smug arbejder for en Løn, som en gift Mand ikke kan arbejde for. Derfor maa jeg give mit Partis